Zsebóra

Alkotó	Soret, Jean Robert Genf, 1731-Genf, 1799.
Készítés ideje	1780 körül
Készítés helye	Franciaország
Anyag	arany, hegyikristály, ezüst
Technika	festett zománc, öntött, montírozott
Méretek	hosszúság: 6 cm átmérő: 4 cm vastagság: 1,7 cm
Felirat	Jean Robert Soret
Leltári szám	55.92.1
Egyéb	A francia gyökerű Soret család generációkon át megbecsült tagja volt a svájci órakészítő világnak. Barthélemy Soret (1633–1717) a Loire mellett Blois-ban született Barthélemy Soret és Madeleine Fouret gyermekeként. Mivel hét évvel fiatalabb öccsének Pierre-nek (1640–?) születési helyét a kutatás Blois-ba vagy Genfbe helyezi, a család a két testvére születése között költözhetett át a svájci Genfbe (talán a XIII. Lajos uralkodása alatt újra fellángoló hugenotta-üldözések miatt). Az órásmesterségben Barthélemy volt testvére, Pierre mestere. Barthélemy 1654. novemberében (a Julianus-i naptár szerint 12-én, míg a Gregorián naptár alapján 22-én) vezette oltárhoz kedvesét, Susanne Terroux-t (1637–1705) Genfben, Pierre pedig 10 évvel később, 1664 májusában (a Julianus-i naptár szerint 18-án, míg a Gregorián naptár alapján 28-án) frigyre lépett Etienna Cassine-el. A két fivérnek számos gyermeke született, Barthélemy-nek 13, Pierre-nek pedig hat. A kor szokásait ismerve különös, hogy (annak ellenére Pierre 1665-ban tanította a később órásmesterré lett Jean André Massé-t) a források alapján egyik egyik gyermekéről sem tudjuk, hogy apja mesterségét vitták volna tovább, míg Barthelemy gyermekei közül három fia (Jacques, Fréderic és Isaac) is folytatta apja életművét és órásmester lett, egy leányuk (Marie Elisabeth) órásmesterhez kötötte hozzá az életét Pierre-Antoine Benoit órásmester hitvese lett. Házasságukból hat gyermek született, közülök: fiaik közül egy biztosan, egy pedig, valószínűleg továbbvitte a Soret-ek órásmesteri hagyományait, egy fiú cizelláló

vésnök lett, két leányuk pedig órásmesterhez ment hozzá, és unokáik közül többen is órásmesterek lettek Barthélemy Soret egy másik lánya, Marie (1664–1743) az anyai ágon aranyműves családból származó Charles Argand-hoz (1663–1749) ment feleségül. Marie Soret és Charles Argand házasságából két órásmester is született: Jean (1695–1769) aki visszatért őseik hazájába és Párizsban folytatta tovább az órásmesterséget, míg öccse Jean-Louis (1705–1780), Genfben maradt és ott lett órásmesterré.

Ebben – a fenti rövd felsorolásból is láthatóan – a számos kiváló órásmestert adó családban született tehát a kiállított pompás óra mestere Jean Robert Soret is, Barthélemy Soret és Susanne Terroux Isaac fiának unokájakánt. Isaac 1673 február 15-én látta meg a napvilágot Genfben, és 1699. júliusában (a Julianus-i naptár szerint 10-én, a Gregorián naptár szerint 20-án) feleségül vette Hélène Definod-ot (cca 1675–1742) Genfben. Hházasságukból született fiúk, David (1702–1780), ki apja műhelyében tanult, és ugyancsak órásmester lett. Isaac önálló céget alapított , melyben együtt dolgozott fiával Daviddel, s talán Isaac leánya, Susanne is mellettük dolgozott a cégben, melynek neve (Isaac Soret & fils) látható óráik számlapján jelzésként.

Isaac műhelyében tanult Pierre Faure órásmester is. Isaac fia és örököse, az 1702 március 17-én Genfben született David kétszer házasodott. Első szerelmét a jelentős és híres aranyműves családból származó Andrienne Mussard -t (1702-1725) 23 évesen fvette felségül, ám még ugyanabban az évben hatalmas tragédia érte a családot: nemsokkal a házasságkötésük után, 1725 április 25-én elhunyt az ifjú felesége, Andrienne.

Az ifjú David két év múlva, 1727 április 28-án házasodott újra, ugyancsak Genfben feleségül vette Rose Affourty-t, Frigyükből öt gyernek született, köztük a kiállított óra mestere Jean Robert Soret, aki 1731. december 19-én született, Genfben. Jean Robert nemcsak kiemelkedő órásmesterré lett, hanem órakereskedelemmel is foglalkozott, sőt, városa régi és nagyra becsült családjának tagjaként, s ugyancsak nagyra becsült polgáraként a „membre du Conseil des Deux-Cents” tagjává is választották., Tisztségét 1770 és 1792 között töltötte be.

1755. december 29-én, Genfben házasságot kötött

Susanne Dumont-al. Frigyükből kilenc gyermek született. David fia (1760–1841) követte apájt a a társadalmi szerepvállalás útján: amellett, hogy a „député du Conseil représentatif de Genève” mellett Petit-Saconnex polgármesterének a tisztségét is betöltötte.
Érdekesség, hogy két testvérével, Horace Bénédict-el és Marguerite Marie-val egy családból választottak párt: Augustion Le Royer három gyermekével (David Charlotte-al, Horace Bénédict-Françoise-al Marguerite Marie pedig Jacques Antoine-al) kötötte össze életét.
Jean Robert 1799 november 5-én hunyt el, Genfben.

Leírás

A pompás óra aranyból készült, sima, felnyitó tokjának domború hátoldala díszítetlen, Fehér zománcos számlapján , feketével zománcozott, egyenes állású, feketével zománcozott, két vékony körív sávjába írt, római számjegyek jelzik az órűkat, felette kifelé egy ugyancsak fekete színű zománcos vonalla lezárt sáv függőleges osztásai jelzik a perceket, úgy, hogy minden öt percet egy–egy hosszabb szakaszba írt felete pont jelöl, fölöttük, a számlap külső ívének irányában az öt perceket arab számok is jelzik, még hangsúlyosabbá téve így az idő aprólékos felosztását – ezzel az ember örök vágyát az idő folyásának minél pontosabb mérésére és jelzésére. A számsorokra két, elegáns, áttört óramutató mutat: a nagymutató a vonalas percbeosztásig, míg a kismutatót az órák számsora alatti alsó körívig ér. A felfüggesztőkarikás, mechanikus óra felhúzólyuka a hatos számjegynél van. A számlap közepén olvasható az órásmester, Jean Robert Soret, fekete színű zománccal, kurzív írással írott, szignatúrája (a mutatók fölött, középen fent: Jean Robert; középen lent, a mutatók alatt, a hatos szám fölött: Soret).
A védőtok elő- és hátoldalát cseh-gyémántok keretelik, A hátoldalon e körül három szirmú virágain ugyancsak cseh gyémántokkal díszített, leveles-virágos ág húzódik az óra pereme alatti sávban, alatta pedig, az előlapról már ismert cseh-gyémántokból alkotott füzérben látható a fent említett, zománctechnikával készített ábrázolás: tájháttér előtt (minden bizonnyal egy kertben) álló ifjú pár képmása. Balra az ifjú, jobbra mellette (kissé hátrébb, mintegy séta közben) pedig kedvese félalakos portréját. Mindketten elegáns öltözetet és világosbarna parókát viselnek. Az ifjú kékeszöld színű szemeivel vidáman, élénken tekint a nézőre, míg kedvese kissé lesüti ugyancsak kékeszöld szemeit . A jobb háromnegyed profilban ábrázolt ifjú elöl enyhén szétnyílt vörös kabátot, világoskék mellényt, sárgával szegett, zöld gallérú inget, a nyakát teljesen elfedő fehér sálat és zöldesfehér csipkezsabót visel.
Az 1780-as évek divatjában készült parókáján (tie-wig / periwig) a hajat a homloktól kiindulva simán hátrafelé fésülték, kétoldalt, a fülek közelében pedig szorosan a fejhez simuló, illetve onnan induló, „hurkaszerű” fürtökben felfelé bodorították. A hajat hátul egy copfban (lófarokban) fogták össze a nyakszirtnél és (legtöbbször) egy fekete selyemszalaggal kötötték össze.
A fiatal férfi balján áll bal háromnegyed profilban ábrázolt kedvese. Helyenként vörös színbe játszó narancssárga, minden bizonnyal selyemből készült, mélyen kivágott ruhájának, dekoltázsát sárgászöld, enyhén kiemelkedő csipkeszegély keretezi, melyet elöl egy kék színű, elegánsan megkötött, széles selyemszalag „fog össze”. Az ifjú lány karcsú, elegáns nyakára egy nyaklánc simul, magasra felfésült parókáján egy gyöngysor, s ahhoz kapcsolódva kis méretű, sárga és vörös színű tollakból készült dísz látható. E „pouf”-nak nevezett parókához a hajat magasra tornyozták (s a korszak, illetve a megelőző évek divatjához képest, a képen látható ifjú hölgy frizurájának magassága meglehetősen alacsony), s a haj alatt egy masszív alátámasztás (párna, gyapjúval vagy lószőrrel kitömött párnácska, olykor egy drótváz). E magasra fésült hajrészt – mint egy alapot, egy ’festővásznat’ szalagokkal, gyöngysorokkal s más ékszerekkel, tollakkal, olykor apró kis „műalkotásokkal” (akár egy hajóval, madárkalitkával, etc.) díszítették – a képen ábrázolt leány haja nemcsak alacsony a kor divatjához képest (mint azt fent említettük), hanem díszítése sem

túlzó, szerénynek és egyszerűnek mondható. A homloktól felfelé fésült rész magasságát, geometrikus „szigorát” a nyak hátsó részénél laza loknikba bodorított hajfürtök hullnak előre a leány vállaira.
Az ifjú jobb válla mögött egy kerti kőváza magasodik, benne zöld növények között a vázából leomló vörös virágok (rózsák?), a két fiatal feje fölé pedig két oldalt egy-egy fehér galamb (a szerelem és Vénusz madarai) tartanak egy vörös rózsákból (a szerelem virágaiból) font koszorút.
A talán jegyajándéknak, vagy esküvői ajándéknak készült óra védőtokján látható ábrázolást (tájháttérben / kertben ábrázolt ifjú pár, fölöttük kétoldal egy-egy galamb tartotta rózsakoszorú zománctechnikával készült ábrázolása) láthatjuk egy szintén az 1780 körülire datált és ugyancsak aranyból készült zsebórán, mely az 1990-es évek elején az itáliai műkereskedelemben került árverésre. A pompás órát ugyancsak Genfben készítették, mégpedig Abraham Colomby, Jacques & Bernard Girod Frères műhelyében. (Bardi Terézia)

Proveniencia
San Marco gyűjtemény (998)

